

اخبار ترور و نزاع اسرائیلی - فلسطینی (26 اوت تا دوم سپتامبر 2014، چهارم تا یازدهم شهریور 1393)

راست: محمود عباس در نطقی از برقراری آتش بس میان اسرائیل و تشکل های مسلح فلسطینی در غزه خبر می دهد («وفا»، 26 اوت 2014). چپ: اسماعیل هنیه در دیدار از اردوگاه «الشاطی» پس از برقراری آتش بس («فلسطین الآن»، 29 اوت 2014).

رئوس گزارش

- روز بیست و ششم اوت 2014، چهارم شهریور 1393، سرانجام پس از عملیات نظامی پنجاه روزه میان ارتش اسرائیل و تشکل های مسلح فلسطینی در باریکه غزه، آتش بس بدست آمد و از آن زمان تا کنون، رعایت شده و نقض نگریده است. توافق آتش بس شامل گشایش فوری همه گذرگاههای غزه و گسترش حوزه دریایی منطقه غزه است و قرار شد که یک ماه پس از آن، گفت و گو بر سر مسائل حادی مانندی عاری سازی غزه از سلاح و برپایی بندر و فرودگاه آغاز شود.
- بلافاصله پس از آتش بس، حماس آنچه را که «پیروزی» خود نامید، در غزه و کرانه باختری «جشن» گرفت و مدعی گردید که اسرائیل را «شکست داده» و توانسته است «قواعد بازی» را تغییر دهد و «روال عادی زندگی در اسرائیل را فلج کند. سخنگویان مختلف تشکل های تروریستی گفتند که این «آخرین نبرد با اسرائیل نبوده بلکه گام دیگری از نبرد نهایی برای آزادسازی قدس و ارض فلسطین» بوده است. آنها همچنین تاکید کردند که با درخواست اسرائیل برای عاری سازی غزه و بر زمین نهادن سلاح خود هرگز کنار نخواهند آمد.
- همزمان، بازسازی غزه آغاز شد و همچنین اعلام گردید که یک همایش بین المللی در خصوص بازسازی ویرانی های غزه در ماه اکتبر در قاهره برگزار خواهد شد.

آخرین جزییات از آتش بس در عملیات «صخره استوار»

اعلام آتش بس

■ در ساعت هفت شامگاه روز سه شنبه بیست و ششم اوت 2014، چهارم شهریور 1393، پس از پنجاه روز عملیات نظامی، سرانجام آتش بسی که طرفین بر سر آن موافقت کردند، به این بحران نظامی پایان داد. در این چارچوب، اسرائیل موافقت کرد که بلافاصله اقدام به گشایش گذرگاههای غزه و گسترش منطقه دریایی برای ماهیگیران غزه، بیش از سه مایل پیشین، کند. طرفین اتفاق نظر داشتند که در یک ماه گفت و گوهای اساسی را بر سر مسائل حاد مورد نزاع از جمله برپایی بندر و فرودگاه و عاری سازی غزه از سلاح آغاز کنند (ynet، 26 اوت 2014). روز سی ام اوت 2014، ستاد پشت جبهه اسرائیل نیز اعلام کرد که روال عادی زندگی برقرار می شود و می توان پناهگاههای عمومی را بست (سخنگوی ارتش اسرائیل، سی ام اوت 2014).

■ تا لحظه برقراری آتش بس، حملات گسترده راکتی به سوی اسرائیل ادامه داشت و بویژه در آخرین روز تا لحظه معتبر شدن آتش بس، حملات راکتی کاملاً کم سابقه ای متوجه شهرهای جنوبی اسرائیل شد. در آخرین ساعات تا برقراری آتش بس، دو شهروند اسرائیلی از ساکنان مزرعه اشتراکی «نیریم» بر اثر اصابت ترکش خمپاره کشته شدند. آندو مشغول تعمیرات در دکل فشار برق بودند که بر اثر حملات راکتی آسیب دیده بود. تا برقراری آتش بس حملات هوایی اسرائیل علیه هدف های متعلق به تروریست ها در غزه ادامه یافت.

جمع بندی عملیات تا آتش بس

■ در طول عملیات «صخره استوار» جمعاً 3852 فروند راکت در اسرائیل ردگیری شد. همچنین صدها قبضه خمپاره در این مدت شلیک شد که عمدتاً شهرک های نزدیک به باریکه غزه را دربرگرفت. 9 دستگاه باطری از سامانه دفاعی «گنبد آهنین» در این مدت 735 فروند از راکت ها را که احتمال اصابت آنها به سوی نقاط مسکونی می رفت، در هوا شکار و منهدم کرد.

■ نیروی هوایی اسرائیل در این مدت بیش از 5200 سورتی پرواز عملیاتی در باریکه غزه انجام داد و از جمله به این هدف ها حمله شد (به نقل از سخنگوی ارتش اسرائیل، 29 اوت 2014):

- 1,814 راکت انداز و هدف های دیگر مرتبط با سامانه راکتی و خمپاره اندازی.
- صدها ساختمان که برای کارهای تروریستی مورد استفاده خرابکاران قرار گرفته بود.
- 1,914 نقطه که به عنوان سندهای کنترل و فرماندهی و زیربنای تروریستی استفاده شده بود.
- 237 موسسه دولتی که از عملیات تروریستی حمایت کرده بودند.
- 191 مکان و کارگاه ساخت جنگ افزار دست ساز و محل انبار ساز و برگ نظامی و راکت و خمپاره.

■ در طول این عملیات، بویژه تونل های تروریستی که حماس برای آدم ربایی و کارهای خرابکاری و انفجار در مرز غزه با اسرائیل ساخته بود، پس از شناسایی مورد نقشه برداری قرار گرفت و برای انهدام آنها تلاش شد. 13 تونل به طور کامل منهدم شد؛ 13 تونل دیگر «خنثی» شد و فعالیت های 6 تونل از میان در مجموع 32 تونل مختل گردید. اکثر تونل ها دهانه های متعددی داشتند که برخی از آنها با مواد منفجره آماده عملیات بود. تونل ها در بخش های مختلف غزه، مانند منطقه شرقی، شمالی و جنوبی غزه ایجاد شده بود (سخنگوی ارتش اسرائیل، بیست و هشتم اوت 2014).

■ در طول این عملیات در مجموع 66 نظامی و شش شهروند غیرنظامی کشته شدند.

واکنش ها و اظهارنظرهای طرف های مختلف نزاع

اسرائیل

■ بنیامین نتانیا، نخست وزیر اسرائیل، حاضر نشد با هیچیک از شرط های سازمان های تروریستی برای آتش بس موافقت کند و لذا، آتش بس بدون هیچ پیش شرطی بدست آمد. تنها امری که دولت اسرائیل با آن موافقت کرد، بازسازی انساندوستانه باریکه غزه در حالی است که نظارت بر آن (بر انتقال مصالح ساختمانی به غزه) در دست اسرائیل باشد تا نتوان سلاح و جنگ افزار یا موادی را که در ساخت جنگ افزار به کار می رود، وارد غزه کرد (وبسایت دفتر نخست وزیری اسرائیل، 27 اوت 2014).

تشکیلات خودگردان فلسطینی

■ رسانه های فلسطینی بر نقش بارز محمود عباس، رهبر تشکیلات خودگردانی در دستیابی به آتش بس و تلاش برای بازسازی غزه تاکید کردند. عباس خود در مصاحبه هایی نیز حماس را مسئول بحران نظامی اخیر دانست و تاکید کرد که هیچ سازمانی نباید خودسرانه وارد جنگ شود و تصمیم برای جنگ یا صلح تنها باید از سوی دولت و وحدت ملی اتخاذ گردد. محمود عباس به طور تلویحی از آنچه که «دولت در سایه حماس در باریکه غزه» نامید، انتقاد کرد و گفت این دولت با آتشی و وحدت واقعی در میان فلسطینیان مخالفت می کند. محمود عباس در همین حال گفت که «اسرائیل مرتکب جنایت شده» و نیز گفت که «هولوکاست نباید تکرار شود» و تاکید کرد که به نهادهای بین المللی مراجعه خواهد کرد تا اسرائیل را «تقیح» کنند اما در همین حال گفت که او به بازگشت به میز مذاکرات صلح نهایی با اسرائیل بر اساس مرزهای سال 1967 همچنان علاقمند است (شبکه رسمی تلویزیون تشکیلات خودگردانی، 28 اوت 2014).

سازمان های مختلف فلسطینی

■ همه سازمان های فلسطینی فعال در غزه از برقراری آتش بس ابراز خشنودی کردند اما همزمان به طور گسترده ای ادعای دروغین «پیروزی» را مطرح کرده اند و سران آنها در سخنرانی های مختلف همچنان مدعی دروغین «شکست دادن اسرائیل» می شوند و مدعی هستند که «قواعد بازی» را برای اسرائیل تغییر داده و موجب «فلج شدن زندگی در اسرائیل» گردیدند. آنها همچنین تاکید کردند که این آخرین عملیات در برابر اسرائیل نبوده است بلکه باید آن را عملیات دیگری در راه عملیات نهایی برای آزادی قدس و ارض فلسطین به حساب آورد. سخنگویان تشکل های فلسطینی همچنین گفتند که با زمین نهادن سلاح خود و عاری سازی غزه از وجود سلاح موافقت نخواهند کرد.

حماس

■ در پی برقراری آتش بس، سران حماس از مخفیگاههای خود بیرون آمده و در راهپیمایی ها و گردهمایی های مختلف برای «جشن پیروزی» شرکت کردند. سخنگویان حماس تاکید کردند که «این پیروزی نتیجه اتحاد عمل شاخه های نظامی همه سازمان های فلسطینی و عملکرد متحد و هماهنگ آنها بوده است».

■ اسماعیل هنیه، نخست وزیر حماس، یک روز پس از برقراری آتش بس، با بیرون آمدن از مخفیگاه خود، در برابر ساختمان قانونگذاری در غزه سخنرانی کرد و گفت «فلسطینی ها این بار درسی فراموش نشدنی به اسرائیل دادند و این کشور

ناچار شد که برنامه های تهاجمی خود را اکنون به برنامه های تدافعی تغییر دهد. وی این عملیات را «تاریخی» نامید و گفت لذا پیروزی در آن را باید دو برابر دانست. وی از «مقاومت قاطع» مردم غزه قدردانی کرد و آنها را «قهرمانان» نامید و گفت نیروهای شاخه های نظامی که کشته شده اند، «نماد پیروزی» هستند. وی همه شاخه های نظامی تشکل های فلسطینی و در صدر آنها، شاخه نظامی حماس را مورد تجلیل قرار داد (شبکه «الاقصى»، 27 اوت 2014).

■ شمار دیگری از اظهار نظرها:

● **ابو عبیده**، سخنگوی شاخه نظامی حماس، در سخنانی در محله جنگ زده «شجاعیه» تاکید کرد که «مقاومت بر اسرائیل پیروز شده است» و توانایی های نظامی تروریست ها را به «معجزه» تشبیه کرد و مدعی شد که آنها توانسته اند به عمق اسرائیل ضربه وارد کنند و دهها هزار نفر از اسرائیلی را از نزدیک غزه بیرون برانند و شش میلیون اسرائیلی دیگر را به پناهگاهها بکشانند (شبکه «الاقصى»، 27 اوت 2014).

● **موسی ابومرزوق**، عضو دفتر سیاسی حماس، با ادعای اینکه «مقاومت پیروز میدان بوده و اسرائیل چیزی بدست نیاورده است، بر ادامه حیات تونل های تروریستی حماس نیز تاکید نهاد («معان»، 28 اوت 2014).

● **سامی ابوزهری**، سخنگوی حماس، گفت بازسازی غزه و نیز بازسازی توان نظامی نیروهای «مقاومت» و عبرت آموزی های سیاسی از دستاورد نظامی حاصل شده، اکنون در صدر اولویت های حماس قرار دارد. وی گفت که توافق آتش بس به بسیاری از مطالبات حماس پاسخ می دهد ولی خواسته های دیگری نیز مطرح است که قرار است بعدا در باره آنها گفت و گو صورت گیرد. وی گفت که حماس «برگ های زیادی برای مذاکرات با اسرائیل در دست دارد که می تواند اهرم فشار بر اسرائیل باشد تا این کشور را ناچار به اجرای تعهداتی کند که با آن موافقت کرده است («صفا»، 27 اوت 2014).

● **محمود الزهار**، از سران حماس، نیز گفت که «اطمینان دارد که اسرائیل ناچار خواهد شد در جریان مذاکرات به مطالبات حماس تن در دهد و شرایطی بوجود آمده است که اسرائیل دیگر نمی تواند به تجاوزات خود به غزه نیز ادامه دهد («القدس العربی»، 29 اوت 2014).

جهاد اسلامی فلسطین

■ **رمضان عبدالله شلح**، دبیرکل این سازمان در گفت و گوی تلفنی با محمود عباس از تلاش های او برای برقراری آتش بس قدردانی کرد («وفا»، 27 اوت 2014). **خالد البطش**، مقام ارشد دیگر این سازمان نیز که در مذاکرات قاهره شرکت داشت، گفت هیات فلسطینی در انتظار دریافت دعوتنامه مصر برای آغاز مذاکرات بعدی است. وی گفت مصر از طرف فلسطینی خواسته است جزییات هر نقض آتش بس از سوی اسرائیل را به مصر گزارش دهد («فلسطین الیوم»، سی و یکم اوت 2014).

مصر

■ **ایهاب بدوی**، سخنگوی نهاد ریاست جمهوری مصر، گفت عبدالفتاح السیسی، رئیس جمهوری در مکالمه تلفنی که با ابتکار محمود عباس انجام شده و در آن، رهبری فلسطینی از تلاشهای مصر برای برقراری آتش بس حمایت کرده است، تاکید نموده است که برای مصر قضیه فلسطینی و استقلال کشوری برای آنها در صدر امور است («المصری الیوم»، 27 اوت 2014). **سامح الشکری**، وزیر امور خارجه مصر نیز گفت تماس های کشورش با دو طرف اسرائیلی و فلسطینی برای تنظیم

مکانیسمی جهت گفت و گوهای غیر مستقیم آنها آغاز شده است و ابراز امیدواری کرد که دو طرف برای سازنده بودن این گفت و گوها مشارکت کنند («روسیه الیوم»، 31 اوت 2014).

ایران

■ محمد جواد ظریف، وزیر امور خارجه جمهوری اسلامی ایران یکی از مقامات ایران بود که در گفت و گوهای تلفنی جداگانه با خالد مشعل، رییس دفتر سیاسی حماس و رمضان عبدالله شلح، دبیر کل جهاد اسلامی فلسطین، این سازمان های تروریستی را به خاطر عملیات نظامی اخیر مورد تجلیل و تحسین قرار دادند. ظریف ابراز امیدواری کرد که «این پیروزی، مقدمه پیروزی های بزرگ تر» باشد. علی شمخانی دبیر شورای عالی امنیت ملی ایران نیز در مکالمه های تلفنی اش با مشعل و شلح یادآور شد که ایران «همواره در کنار فلسطینی ها ایستاده است» (شبکه «خبر» و «ایسنا»، 28 اوت 2014).

■ علی اکبر ولایتی مشاور ارشد رهبر ایران در امور بین الملل نیز در مصاحبه ای با شبکه «العالم» ایران ضمن تشویق فلسطینی ها به «ایستادگی به مدت 50 روز در برابر اسرائیل تا دستیابی به آتش بس»، اذعان کرد که این ایران بوده است که بخش عمده جنگ افزار مورد نیاز حماس را که در این عملیات مورد استفاده قرار گرفت، تامین کرده است و نیز ایران به سازمان های فلسطینی برای ساخت جنگ افزار در غزه کمک کرده است. وی گفت ایران تنها کشور یاری رسان نظامی به غزه بوده است زیرا سایر کشورها از بیم کشورهای غربی حاضر به این کار نیستند («العالم»، 31 اوت 2014).

حملات راکتی به سوی اسرائیل

راکت اندازی علیه اسرائیل

■ تا لحظه برقراری آتش بس، حملات گسترده راکتی به سوی اسرائیل ادامه داشت و بویژه در آخرین روز تا لحظه معتبر شدن آتش بس، حملات راکتی کاملاً کم سابقه ای متوجه شهرهای جنوبی اسرائیل شد. در آخرین ساعات تا برقراری آتش بس، دو شهروند اسرائیلی از ساکنان مزرعه اشتراکی «نیریم» بر اثر اصابت ترکش خمپاره کشته شدند. در دو ساعت مانده به برقراری آتش بس، غیر از شهرک ها و آبادی های نزدیک به غزه، راکت هایی نیز به سوی بندر اشدود، اشکلون، اوفاکیم، «کریات ملاحی» و شهر بنر شبع شلیک شد.

بقایای راکت شلیک شده در یک کودکستان در شهر اشدود، ساعاتی پیش از برقراری آتش بس (عکس از: پلیس اسرائیل، 26 اوت 2014)

کشته های اسرائیلی

■ در آخرین روز از عملیات و تا برقراری آتش بس، دو شهروند اسرائیلی که مشغول تعمیر دکل فشار برق قوی بودند که در راکت پرانی ها آسیب دیده بود، کشته شده و نیز پنج تن دیگر زخمی شدند که یکی از آنها به طور شدید زخمی شد. دو کشته این روز:

- **زنده نام دُئب عصیون**، 55 ساله و پدر پنج فرزند که سالها هم‌آهنگ کننده امور امنیتی در کیبوتص «نیریم» بود.
- **زنده نام شاخار ملامد**، 43 ساله پدر سه فرزند که معاون مسئول امنیتی کیبوتص «نیریم» بود.

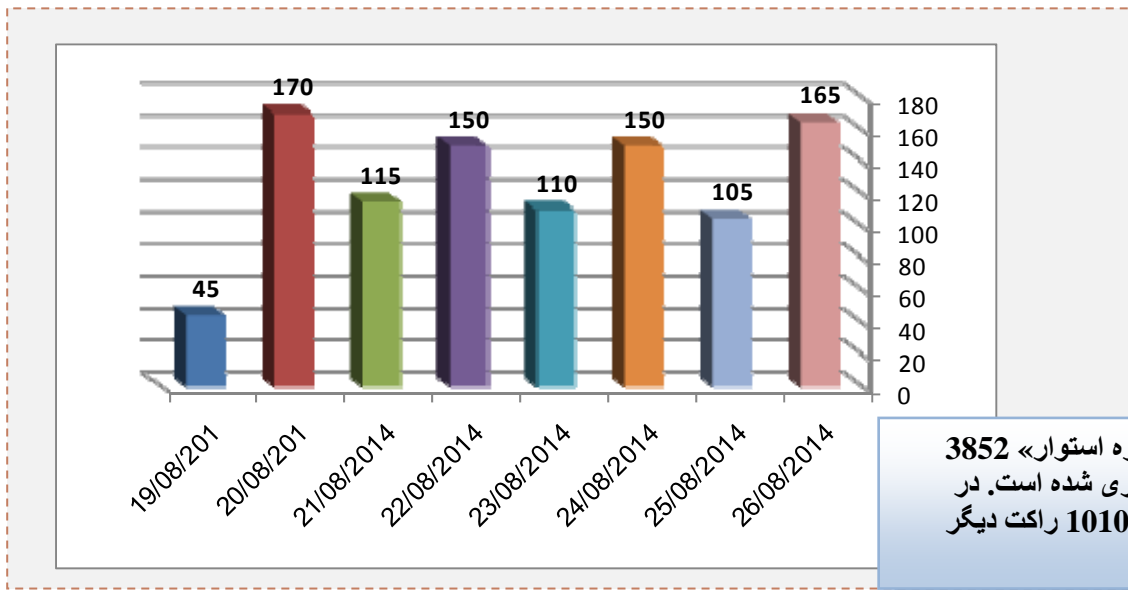
■ در روز 29 اوت 2014، زنده نام ناتان ال ممان، 21 ساله، که روز 22 اوت 2014 به هنگام مرخصی در اثر راکت اندازی به سوی اتومبیل در حال حرکت در شهر «گان یاونه» همراه با برادرش زخمی شده بود، درگذشت. او تکنیسین نیروی تسلیحاتی در واحد زمینی ارتش بود. همچنین زنده نام شاخار شالو سرباز زخمی شده در جنگ نیز روز 31 اوت 2014 بر اثر شدت جراحات وارده درگذشت. او ساکن کیبوتص «آلونی باشان» بود که در عملیات زمینی منطقه «خان یونس» در غزه در روز 23 ژوئیه 2014 شدیداً زخمی شده بود.

مسئولیت حملات راکتی

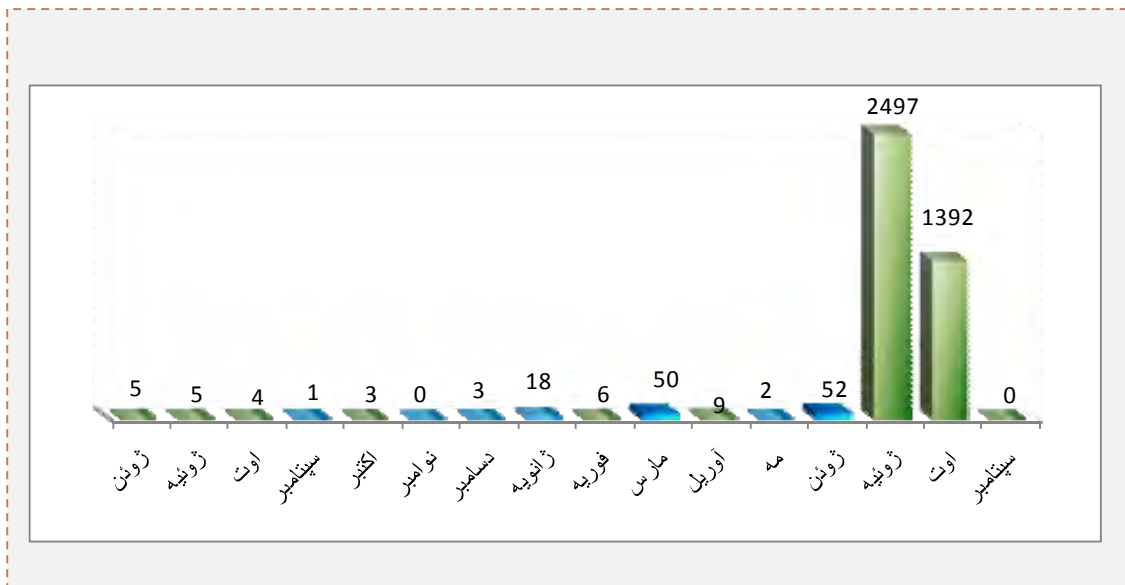
■ مسئولیت اکثر حملات راکتی از غزه به سوی اسرائیل را شاخه های نظامی حماس و جهاد اسلامی فلسطین برعهده گرفتند اما تشکل های مسلح کوچک تر نیز مسئولیت برخی از راکت اندازی را تقبل کرده اند. همزمان این سازمان ها حملات خمپاره ای منظمی به سوی آبادی های اسرائیلی نزدیک به غزه انجام دادند.

حملات راکتی به اسرائیل از پس از آغاز آتش بس نوزدهم اوت¹

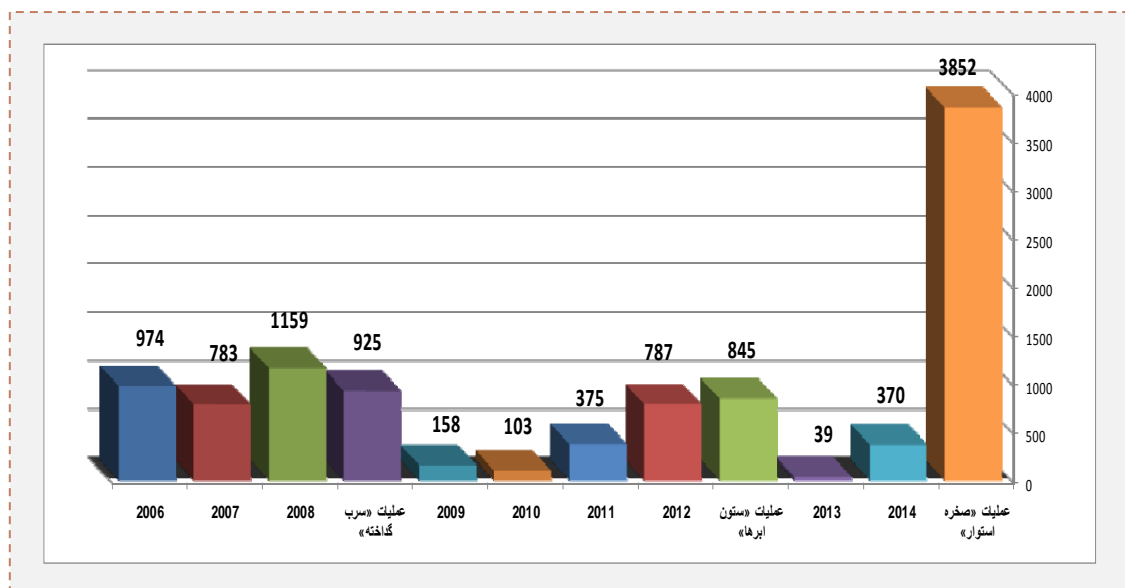
¹ این نمودار وضعیت را تا تاریخ دوم سپتامبر 2014 بیان می کند و این نمودار نشان دهنده شلیک راکتی به خاک اسرائیل است و شامل شلیک انبوه خمپاره ای به سوی آبادی های غرب «نگب» و یا راکت هایی که در خودغزه فرود آمده اند، نمی شود.

نمودار ماهیانه حملات راکتی (2013-2014)

نمودار سالیانه حملات راکتی به اسرائیل²

واکنش ارتش اسرائیل

■ در چارچوب سیاست اسرائیل که به هر حمله و تعرض باید پاسخ داد، تا لحظه برقراری آتش بس، جنگنده ها و پهپادهای اسرائیلی به حملات راکتی پاسخ داده و سورتی های پرواز عملیاتی بیشتری را در نقاط مختلف غزه علیه هدف های تروریستی عملی کردند.

استفاده تروریست ها از اماکن و موسسات عمومی و دولتی برای فعالیت های تروریستی

■ در طول عملیات، نیروهای امنیتی اسرائیل حدود 150 نفر از فعالان حماس و سازمان های تروریستی دیگر را دستگیر کردند که آنها را برای بازجویی به اسرائیل انتقال داده و از اطلاعات کسب شده از آنها برای عملیات استفاده شد. در بازجویی از این افراد نشان داده شد که حماس از مردم غزه به عنوان سپر انسانی استفاده می کند و اماکن عمومی از مدارس گرفته تا بیمارستانها و مدارس را برای کارهای تروریستی مورد بهره برداری قرار می دهد و بویژه از بیمارستان ها و مساجد برای قرارهای تیمی و پنهان کردن جنگ افزار سوء استفاده می کند و در اطراف مدارس و موسسات مختلف، تونل ها و چاله هایی برای راکت اندازی حفر کرده و جنگ افزار را در آنها مخفی کرده است (شبک، تشکیلات امنیت داخلی اسرائیل، گزارش ماه اوت 2014). به شماری از موارد در ذیل اشاره می شود:

■ سوء استفاده از مساجد:

- تروریست عبدالرحمان بعوشه از خان یونس، گزارش داد که دو مسجد در این شهر (مساجد «السماء» و «الابراء») برای قرارهای تیمی فعالان حماس مورد استفاده قرار دارد و از پناهگاه مسجد «الابراء» برای کارهای شاخه نظامی حماس بهره برداری می شود.
- محمد رمضان از خان یونس، گزارش داد که آموزش های تسلیحاتی را در سالن زیرزمینی مسجد «الشفاء» در خان یونس گذرانده است. او اذعان کرد که این مکان به عنوان ستاد آموزش فعالان شاخه نظامی حماس مورد استفاده

³ این داده ها شامل حملات خمپاره ای نمی شود.

قرار دارد. او همچنین تایید کرد که فعالان این شاخه از مساجد «الاصلاح» و «البناء» در خان یونس برای آغاز کارهای عملیاتی علیه اسرائیل از جمله عملیات در تونل های تهاجمی استفاده می کرده اند.

- محمد القدره، از خان یونس، گزارش داد که از مساجد مختلف شهر برای پنهان کردن جنگ افزار و از جمله RPG، تیربارهای سنگین از مدل PKC، و اسلحه های دیگر از مدل کلاشینکف استفاده شده است.
- حاتم ابو رضا از ساکنان «خزاعه» گزارش داد که مسجد «التقواء» در این منطقه برای دیده بانی در عملیات کارگزاری بمب از سوی فعالان شاخه نظامی سازمان جهاد اسلامی فلسطین مورد استفاده قرار گرفته است.

■ **کارگزاری تونل های تروریستی در کنار کودکان های غزه:** محمد ابو دراض از ساکنان منطقه «عبسان بزرگ» در غزه گزارش داد که تونل تروریستی که او در کار حفر آن دخیل بوده است در نزدیکی یک مرکز درمانی «الفخار» بوده که یک کودکان نیز در کنار آن قرار دارد. او گفت که دستور گرفته بودند در صورتی که موفق شوند کسی از نظامیان یا غیرنظامی های اسرائیلی را به اسارت خود درآورند، آنها را به کودکان یازده ساله منتقل کنند.

■ سوء استفاده از بیمارستان های غزه به عنوان مراکزی برای پنهان کردن جنگ افزار:

- محمد قدره از ساکنان خان یونس گزارش داد که فعالان حماس در بیمارستان های غزه پنهان شده بودند. او تایید کرد که گاردهای محافظان شخصی این مقامات حماس در بیمارستانها در اونیفورم ماموران بیمارستان ظاهر شده و رفت و آمد بیماران و خانواده های آنها را کنترل می کنند.
- نافض شلوف از ساکنان الرفح گزارش داد که شماری از سران حماس و جهاد اسلامی فلسطین در بیمارستان «النجار» پنهان شده بودند و برای این کار، برخی از مردم عادی غزه که نیاز به بیمارستان داشتند، از این محل اخراج شدند.

یهودا و شومرون (کرانه باختری رود اردن)

تداوم رخدادهای خشونت بار

■ تظاهرات و تحرکاتی که فلسطینی ها آن را «مقاومت مردمی» می نامند، در کرانه باختری ادامه دارد که در چارچوب آن به سوی نیروهای اسرائیلی سنگ پرانی صورت گرفته یا بطری آتش زای شلیک می شود. این تظاهرات عمدتاً در نقاطی مانند بلعین، نعلین، نبی صالح، قدوم، بیت امر و غیره در جریان بوده و با عنوان «ابراز همبستگی با غزه» برگزار شده است:

■ به شماری از موارد مهم در ادامه اشاره می شود:

- **سی و یکم اوت 2014**، به سوی خودروهای اسرائیلی در منطقه «خلخول» در شمال حبرون سنگ پرانی شد و یک جوان 20 ساله زخمی گردید و شماری از خودروها آسیب دیدند (خبرگزاری «تسپیت»، سی و یکم اوت 2014).
- **سی و یکم اوت 2014**، به سوی خودروهای اسرائیلی در منطقه «دیر ابومشعل» در شمال غربی رام الله سنگ پرانی شد. یک زن اسرائیلی که با نوه هایش در یک اتومبیل بود زخمی گردید و شماری از خودروها آسیب دیدند (خبرگزاری «تسپیت»، سی و یکم اوت 2014).

- **اول سپتامبر 2014**، به سوی خودروهای اسرائیلی در منطقه «تیواخ» در شمال غربی رام الله سنگ پرانی شد. یک اسرائیلی در یک اتومبیل زخمی گردید (پلیس اسرائیل، اول سپتامبر 2014)
- **اول سپتامبر 2014**، به سوی یک اتوبوس اسرائیلی در شهر اورشلیم سنگ پرانی شد که به زخمی شدن یک دختر بچه سه ساله، بر اثر خرده شیشه های شکسته شده، انجامید و به بیمارستان انتقال یافت (پلیس اسرائیل، اول سپتامبر 2014).

اصابت سنگ های پرتاب شده به سوی خودروهای اسرائیلی در روز 31 اوت 2014 در «خلخول» و «دیر ابومشعل» در کرانه باختری.

جمع بندی رخدادهای تروریستی در طول ماه ژوئیه

■ بر اساس گزارشی که تشکیلات امنیت داخلی اسرائیل منتشر کرد، در طول هفته هایی که عملیات نظامی در غزه ادامه داشت، رخدادهای خشونت بار در اورشلیم و کرانه باختری علیه اسرائیلی ها افزایش چشمگیری یافت. در طول ماه ژوئیه 507 مورد از این رخدادهای خشونت بار ثبت شد³ در حالی که در ماه قبل از آن، در ژوئن 2014 یکصد مورد از رخدادهای مشابه بوقوع پیوسته بود. در ماه ژوئیه 424 مورد پرتاب بطری آتش زا رخ داد که 77 مورد آن در اورشلیم بوده است. 35 مورد کارگزاری بمب بود که پنج مورد آن در اورشلیم بوده است. 13 حمله مسلحانه با سلاح سبک صورت گرفت که یکی از آنها در اورشلیم بود. همزمان تظاهرات خشونت بار و درگیری با نیروهای امنیتی اسرائیل نیز در ماههای ژوئیه و اوت 2014 بشدت افزایش یافت (وبسایت شباک).

تجمعیهای «پیروزی» در کرانه باختری در پی برقراری آتش بس

■ سازمان های حماس و جهاد اسلامی فلسطین مردم کرانه باختری را به مشارکت در تجمع های «پیروزی» در کرانه باختری در پی آتش بس فراخواندند و نیروهای امنیتی تشکیلات خودگردانی نظارت بر این تجمع ها را برعهده داشتند و در مواردی پرچم های حماس را توقیف کرده و شماری از فعالان حماس را نیز بازداشت نمودند («صفا» و «الرساله.نت»، 30 اوت 2014).

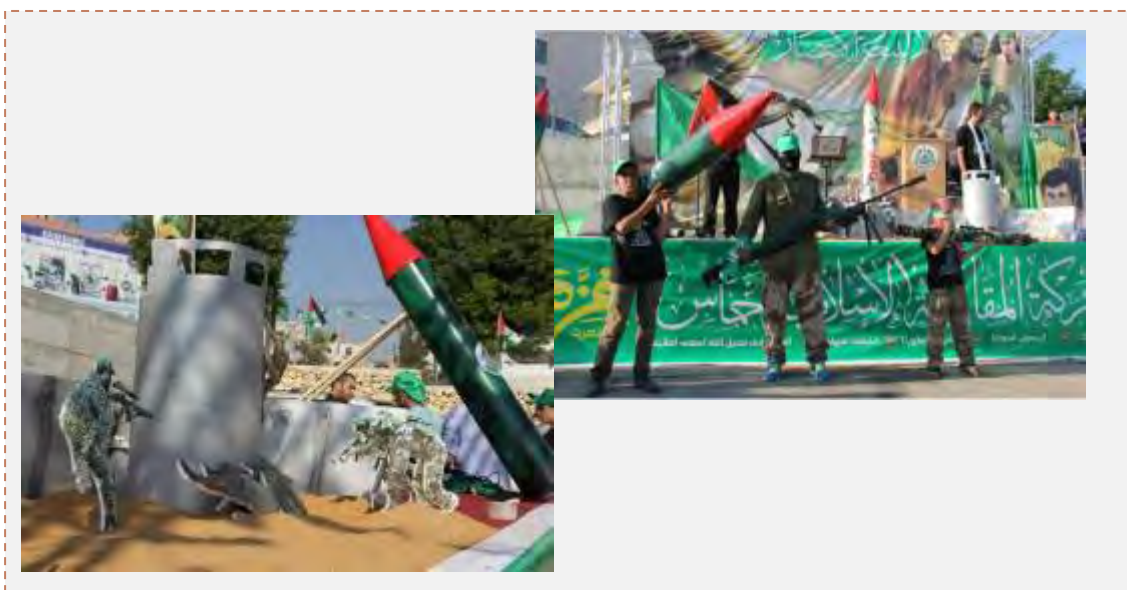
³ این آمار تمامی موارد سنگ پرانی در اورشلیم و کرانه باختری را در برنمی گیرد.

■ در تجمعی که در شهر حبرون (الخلیل) برگزار شد، محمود الزهار از غزه به طور تلفنی برای هواداران حماس سخنرانی کرد و گفت باید تجربه مسلحانه غزه به کرانه باختری منتقل شود و نیز خواهان تحریم استفاده فلسطینیان از محصولات و کالاهای ساخت اسرائیل شد («العربیة الجدید»، 29 اوت 2014). در شخم (نابلس) تجمعی زیر عنوان «پیروزی غزه، فخر ملت» با مشارکت شمار زیادی از هواداران حماس برگزار شد. خلیل الحیه از سران کادر سیاسی حماس و نیز پدر یحیی عیاش تروریست مشهور به هلاکت رسیده حماس نیز در این تجمع سخنرانی کردند («صفا»، 29 اوت 2014).

تجمع های «پیروزی» غزه در کرانه باختری از جمله در شهر شخم
(عکس از: صفحه فیسبوک جبهه متحد اسلامی دانشگاه النجاج، 29 اوت 2014).

■ روز سی ام اوت 2014 در برابر شهر البیره (در نزدیکی اورشلیم) تجمعی با نام «پیروزی» از سوی حماس برگزار شد که در آن «سوگند وفاداری به پیروزی» مورد تاکید قرار گرفت. فعالان حماس مدل های راکت های مختلف را همراه با حمله به مقر های اسرائیلی و «ربودن سربازان اسرائیلی» برای حاضران نشان دادند (صفحه فیسبوک جبهه متحد اسلامی دانشگاه بیرزیت، 30 اوت 2014 و PALDF, 30 اوت 2014).

فعالان حماس در شهر البیره و دژ چپ: نمایش ربودن سربازان اسرائیلی از سوی فعالان حماس (عکس ها از: صفحه فیسبوک جبهه متحد اسلامی دانشگاه بیرزیت، 30 اوت 2014)

باریکه غزه

گذرگاهها

گذرگاه «الرفح»

■ پس از برقراری آتش بس گذرگاه «الرفح» بویژه برای انتقال مجروحین غزه به بیمارستان های مصر و وارد کردن کاروان های کمک به باریکه غزه گشوده شد اما هنوز کار این گذرگاه با محدودیت هایی روبروست («فلسطین الیوم»، سی ام اوت 2014).

■ سامح الشکری، وزیر امور خارجه مصر، تاکید کرد که کشورش کلام آخر را در مورد گذرگاه می زند و آنرا به مثابه بخشی از فرودگاههای مصر تلقی می کند و تنها به اقداماتی دست می زند که پاسخگوی نیازهای امنیتی مصر باشد (شبکه «روسیه الیوم»، 31 اوت 2014).

■ بدر عبدالعاطی، سخنگوی وزارت امور خارجه مصر، گفت این کشور اجازه نخواهد داد که هیچ عامل خارجی در بخش مصری گذرگاه «الرفح» حضور داشته باشد و یادآور شد که مصر بخشی از توافق سال 2005 در مورد گذرگاهها نبوده بلکه اسرائیل، تشکیلات خودگردانی و اتحادیه اروپا این توافق را امضاء کرده بودند که در آن حضور نیروهای اروپایی تنها در بخش فلسطینی گذرگاه پیشنهاد شده بود («المصراوی»، 27 اوت 2014).

وضعیت غیرنظامیان غزه

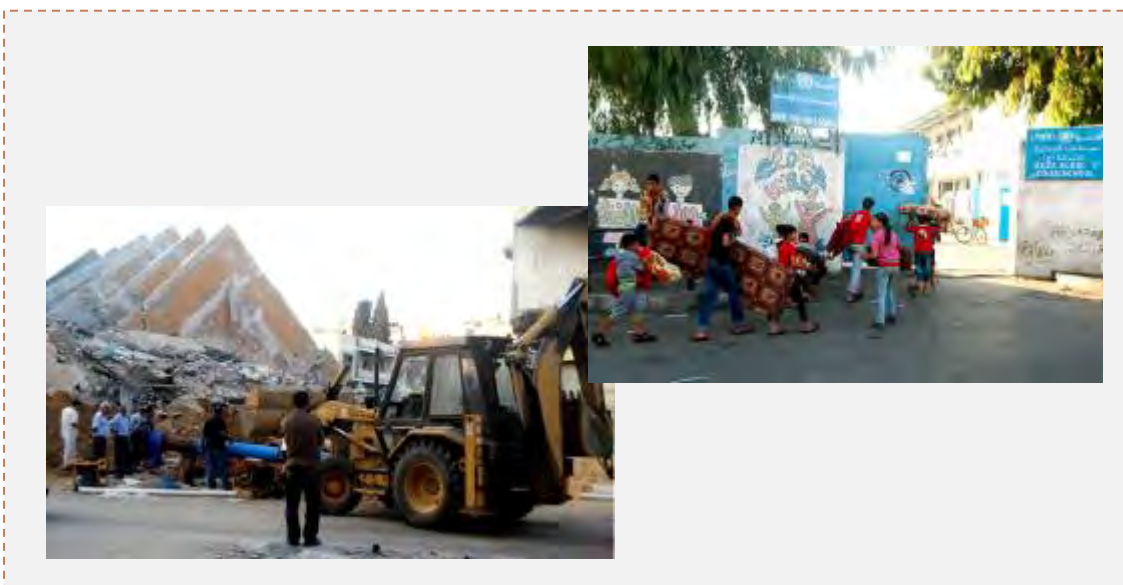
■ در پی برقراری آتش بس، دهها هزار نفر از ساکنان جا به جا شده غزه به سوی بازگشت به خانه های خود اقدام کردند. یوسف موسی، از مسئولان ارشد «اونرا» در الرفح گفت تنها آن دسته از خانواده های فلسطینی که خانه هایشان در بمبارانهای اخیر از بین رفته است، در موسسات سازمان ملل متحد باقی مانده اند و بزودی برای آنها نیز راه حل هایی مانند اجاره خانه

بدست خواهد آمد («الایام»، 30 اوت 2014). سازمان «اونرا» خواهان دریافت بودجه ای معادل 295 میلیون دلار برای تامین سرپناهی برای خانواده های یادشده گردیده است (وبسایت «اونرا»، 26 اوت 2014).

■ **مامون ابو شهلا**، وزیر کار در دولت وحدت ملی فلسطینی، گفت تلاش می شود که خانه های موقت از پیش ساخته شده در اختیار این خانواده های خانه از دست داده شده، قرار گیرد. به گفته وی، 190 میلیون دلار برای تامین این پروژه اختصاص یافته است. این بودجه از سوی تشکیلات خودگردانی و کشورهای دیگر در اختیار غزه قرار گرفته است. وی خبر داد که دولت مصر نیز برای وارد کردن سه هزار خانه از پیش ساخته شده به غزه برای این خانواده ها تلاش می کند و قرار شده است که دولت ترکیه این خانه ها را از طریق مصر به غزه بفرستد («الایام»، اول سپتامبر 2014).

■ **حماس اعلام کرد** که کار توزیع مواد غذایی و کمک های اساسی دیگر را در میان خانواده هایی که خانه هایشان در بمباران جنگ اخیر از بین رفته بود، بر اساس سه میلیون دلاری که در اختیار گرفته بود، تکمیل کرده است. حماس اعلام کرد که به هر خانواده نیز مبلغ مالی دو هزار دلار آمریکا پول نقد داده شده است تا به عنوان کمک اولیه تلقی گردد («صفا»، 31 اوت 2014).

■ **مفید الحساینه**، وزیر امور اجتماعی و خانه سازی در دولت وحدت ملی فلسطینی، گفت که از روز 31 اوت وزارتخانه تحت سرپرستی او کار ارزیابی خسارات وارده به غزه در جریان جنگ اخیر را آغاز خواهد کرد. وی از تشکیل کمیته ای برای این امر خبر داد («صفا»، 28 اوت 2014).

راست: ساکنان فلسطینی از موسسات سازمان ملل که در جنگ اخیر در آنها پناه گرفته بودند، پس از برقراری آتش بس خارج می شوند («وفا»، 27 اوت 2014). چپ: آغاز کار بازسازی غزه («وفا»، 30 اوت 2014).

برگزاری همایش بازسازی غزه

■ **سامح الشکری**، وزیر امور خارجه مصر، از تشکیل کنفرانسی در قاهره در ماه اکتبر برای کمک به بازسازی غزه خبر داد («المصری الیوم»، 27 اوت 2014). محمد الاشتیه، عضو کمیته مرکزی جنبش فتح نیز گفت که نمایندگان 46 کشور و سازمان ملل متحد از هم اینک آمادگی خود را برای شرکت در این کنفرانس اعلام کرده اند و بان گی مون دبیر کل سازمان ملل متحد نیز ریاست اجلاس را در دست خواهد داشت («الجزیره»، 31 اوت 2014).

تداوم تلاش های منطقه ای و بین المللی برای کمک رسانی به باریکه غزه

■ دولت وحدت ملی فلسطینی کشور های عربی، اسلامی و سایر دولت های منطقه و جهان را به اعطای کمک فوری به غزه فرا خواند («وفا»، 26 اوت 2014). صائب عریقات مقام ارشد تشکیلات فلسطینی نیز گفت سازمان آزادیبخش فلسطین از 27 اوت طبق خواسته محمود عباس تماس هایی تازه را با دولت آمریکا و شخص جان کری وزیر امور خارجه آمریکا برای کمک به اعطای کمک مالی بیشتر به غزه آغاز کرده است («الجزیره»، 27 اوت 2014).

■ در این میان، محمد العلول، از مقامات ارشد فتح، از حماس انتقاد کرد و گفت این سازمان بر کمک های گسترده ارسال شده برای غزه در زمینه های مختلف مسلط شده و توزیع آن را در اختیار خود گرفته است و به جای کمک به همه ساکنان غزه، این کمک ها را در اختیار اعوان و انصار خود قرار می دهد و حتی کمک های غذایی و دارویی ارسال شده را به انبارهای حماس می فرستد («رادیو صوت فلسطین»، 31 اوت 2014).

■ کشورهای مختلف منطقه و جهان به کمک رسانی های گسترده به غزه ادامه می دهند:

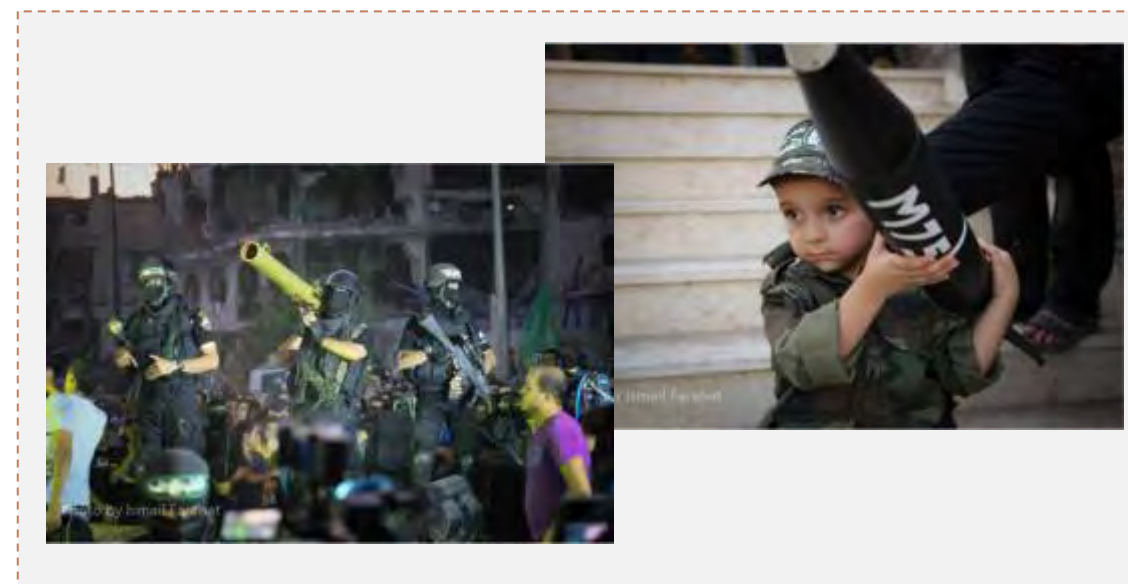
- **ترکیه:** این کشور 28 تن دیگر شکر همراه با کالاهای اساسی دیگر به غزه فرستاد و همزمان 33 مجروح سخت دیگر غزه را برای درمان به بیمارستان های خود انتقال داد. تیم هشتم نفره ای نیز از امدادگران پزشکی ترکیه از راه مصر در انتظار ورود به غزه برای اعطای کمک های درمانی به مردم غزه بود («حریت»، 29 اوت 2014).
- **عربستان سعودی:** کاروانی شامل 19 تریلر حامل کمکهای اهدا شده از سوی پادشاه عربستان سعودی از طریق مصر وارد غزه شد. همراه با این کاروان 150 تن دارو و تجهیزات دارویی به مردم غزه هدیه شد («اليوم السابع»، 27 اوت 2014). افزون بر اینها، عربستان سعودی از طریق صلیب سرخ جهانی محموله بزرگ دیگری شامل 67 تن دارو و تجهیزات پزشکی را در اختیار مردم غزه قرار داد (وبسایت صلیب سرخ جهانی، اول سپتامبر 2014).
- کاروانی از سلطان نشین عمان شامل 45 تن دارو و تجهیزات پزشکی برای غزه از راه مصر وارد غزه شد («اليوم السابع»، 27 اوت 2014).
- کاروانی از سازمان ملل متحد شامل 16 تریلر با غذا از راه الرفح وارد غزه شد («اليوم السابع»، 27 اوت 2014).
- **سودان:** هیاتی از پزشکان سودانی و صلیب سرخ این کشور برای کمک های پزشکی در بیمارستانهای سودان وارد غزه شد (خبرگزاری رسمی سودان، 28 اوت 2014).
- صلیب سرخ کویت اعلام کرد دو آمبولانس دیگر را به غزه هدیه کرده است که از طریق گذرگاه الرفح وارد این باریکه شد («کویت تایمز»، 31 اوت 2014).
- **جزیره مالدیو** نیز اعلام کرد از طریق صلیب سرخ کویت کمک هایی را به مبلغ یک میلیون و 900 هزار دلار در اختیار مردم غزه قرار داده است (Relief Web, 27 اوت 2014).

برگزاری تجمع های اعلام «پیروزی» در پی برقراری آتش بس

■ هزاران نفر از ساکنان غزه بلافاصله پس از اعلام خبر برقراری آتش بس در روز بیست و ششم اوت 2014، به خیابان های غزه ریختند تا آنچه را که «پیروزی» خود نامیدند، «جشن» بگیرند. حماس شایعات منتشره در خصوص کشته شدن محمد ضیف فرمانده شاخه نظامی خود را تکذیب کرد. خانه ای که ضیف همراه با همسر و فرزندانش در آن قرار داشت، در عملیات نظامی اخیر بمباران شد. فلسطینیان با گردآمدن در برابر خانه دیگر او در خان یونس «سوگند» خوردند که به آرمان او وفادار بمانند («الرساله.نت»، 27 اوت 2014).

تجمعهای غزه در «جشن پیروزی» و سخنرانی فوزی برهوم از سران حماس («غزه الآن»، 26 و 27 اوت 2014).

عکس هایی از تجمع های «پیروزی» حماس در غزه و فعالان شاخه نظامی این سازمان («غزه الآن»، 26 و 27 اوت 2014).

■ روز بیست و هشتم اوت 2014 سازمان جهاد اسلامی فلسطین نیز گردهمایی را با شرکت سران خود برای «پیروزی مقاومت» برگزار کرد و برای نخستین بار سخنگوی جدید این سازمان ابوحمزه معرفی شد و سخنرانی کرد. سخنگوی پیشین شاخه نظامی این سازمان ابواحمد در عملیات نظامی اخیر از سوی اسرائیل کشته شد («فلسطین الآن» و «معان» 29 اوت 2014).

ابو حمزه سخنگوی جدید سازمان جهاد اسلامی فلسطین برای نخستین بار سخنرانی کرد

اظهارات خالد مشعل

- خالد مشعل، رییس دفتر سیاسی حماس، در سخنانی در دوحه در قطر در باره «دستاوردهای حماس» از عملیات اخیر سخنرانی کرد ولی در همین حال نیز اذعان کرد که بخش مهمی از خواسته های حماس تامین نشده است و تلویحا تایید کرد که حماس ناچار شده است که به آتش بس در حالی تن در دهد که هیچیک از شرط هایش حتی از سوی مصر پذیرفته نشده بود.
- او «جهادگران» و فرماندهان آنها را مورد تجلیل قرار داد و آموزش های شبه نظامیان و عملکرد آنها بویژه «غافلگیری» ها را که موجب شگفتی اسرائیل شد، مایه تحسین نامید.
- مشعل مدعی شد که اسرائیل مرتکب «هولوکاست هیتلری» در غزه شده است و «مقاومت دست بالا را در برابر ارتش اسرائیل داشته است و ابتکار عمل بیشتری از خود نشان داده است» و پنج میلیون نفر از اسرائیلی ها از سوی «مقاومت» به پناهگاهها فرستاده شدند.
- وی «وحدت ملی فلسطینی» را مورد تجلیل قرار داد و گفت نماد این وحدت در مذاکرات قاهره بر سر آتش بس به منصفه ظهور رسید.
- مشعل گفت «مقاومت» و سلاحی که در اختیار دارد «مقدس» است و جهادگران «هرگز سلاح خود را زمین نخواهند گذاشت و آن را مایه الهام خود برای آزادی قدس و ارض فلسطین می دانند و بدون سلاح مقاومت، سیاست مقاومت نیز بی اعتبار است».

تشکیلات خودگردان فلسطینی

تلاش حکومت فلسطینی برای ازسرگیری مذاکرات سیاسی با اسرائیل

- منابع فلسطینی گزارش می دهند که حکومت خودگردانی تلاش تازه سیاسی را با هدف از سرگیری مذاکرات ناکام مانده پیشین با اسرائیل تنظیم کرده و این طرح را در روزهای آینده از طریق ملاقاتی که مقامات ارشد فلسطینی در واشینگتن با جان کری وزیر امور خارجه آمریکا انجام می دهند، ارائه خواهند کرد («الشرق الاوسط»، 30 اوت 2014). در این راستا این ابتکارات در نظر گرفته شده است:

- درخواست از دولت آمریکا برای تعیین مهلت چهار ماهه ای جهت اعلام مرزهای کشور فلسطین و وادار کردن اسرائیل به قبول آن.
- اگر دو طرف این امر را بپذیرند مذاکرات از سر گرفته می شود و اسرائیل باید مرزهای خود را تعیین و اعلام نماید.
- فلسطینی ها گفته اند که اگر این تلاشها ناکام بماند علیه اسرائیل به دیوان بین المللی لاهه شکایت خواهند کرد و ابتکار پیوستن کشور فلسطین به این دیوان را سرانجام نهایی خواهند کرد.

■ محمود عباس رهبر تشکیلات خودگردان فلسطینی اعلام کرد که اگر مذاکرات صلح با اسرائیل از سر گرفته نشود، فلسطینیان حق خود می دانند که به 522 نهاد بین المللی ملحق شوند و همچنین «کنوانسیون رم» را امضاء نمایند. این کنوانسیون مرجع عالی برای فعالیت های دیوان بین المللی لاهه محسوب می شود («معان»، 31 اوت 2014).

واکنش ها به تصمیم اسرائیل در دولتی اعلام کردن چهارصد هکتار از اراضی کرانه باختری

■ روز اول سپتامبر 2014، دولت اسرائیل اعلام کرد که چهارصد هکتار از اراضی اطراف تپه های «گوش عتصیون» در نزدیکی بیت لحم در کرانه باختری را به عنوان اراضی کشور اسرائیل برسمیت شناخته است. این اراضی در اطراف شهرک یهودی نشین «الون شووت» هستند و بخش غربی شهرک نشین بزرگ «گوش عتصیون» به حساب می آید (Ynet, 1 سپتامبر 2014). به گفته مقام ارشد مسئول هماهنگ کننده امور اسرائیل در ارتباط با زمین های فلسطینی، این روند باید کارهای اداری و قانونی خود را طی کند (روزنامه «اسرائیل هیوم»، اول سپتامبر 2014).

■ این اقدام دولت اسرائیل موجب ناخشنودی عمیق سران تشکیلات خودگردانی شد. در این رابطه اظهاراتی بیان شد و از جمله:

- **نبیل ابورودینه** سخنگوی نهاد ریاست جمهوری تشکیلات فلسطینی با نکوهش کردن این تصمیم گفت این امر موجب وخامت وضع امنیتی در کرانه باختری خواهد شد («الحیات الجدیده»، اول سپتامبر 2014).
- **وزارت امور خارجه تشکیلات فلسطینی** نیز در یک بیانیه ساخت و سازهای اسرائیلی در آبادی نشین های یهودی را بشدت تقبیح کرد و آنرا «غیر مشروع» و نقض کننده حقوق بین المللی و «تجاوزگری» که کمتر از تعرض های اسرائیل به غزه نیست، و حتی «جنایت جنگی» نامید (وبسایت وزارت خارجه دولت فلسطینی، اول سپتامبر 2014).
- حماس در یک بیانیه اعلام کرد «جنایات صهیونیستی و خیم را که نقض کننده گستاخانه حقوق بین الملل است» باید محکوم کرد. حماس از عامه فلسطینی ها خواست با انواع اقدامات و گزینه هایی که در اختیار دارند، و نیز از طریق مراجعه به نهادها و سازمان های بین المللی علیه اسرائیل اقدام کنند («حماس اینفو»، اول سپتامبر 2014).

کارزار تبلیغاتی و حقوقی علیه اسرائیل

ادامه تلاش تشکیلات خودگردانی برای ارائه شکواییه علیه اسرائیل به دیوان بین المللی لاهه

■ مقوله ارائه شکایت علیه اسرائیل از سوی تشکیلات خودگردان فلسطینی همچنان فلسطینی ها را به خود مشغول داشته است. دولت وحدت ملی فلسطینی اعلام کرد که همه جناحهای فلسطینی موافقت رسمی خود را با پیوستن فلسطین به کنوانسیون

رم برای ملحق شدن به دیوان بین المللی لاهه اعلام کرده اند تا بتوان «جنایات اسرائیل» را در این دیوان رسماً مورد بررسی قرار داد («وفا»، 26 اوت 2014).

■ در پاسخ به انتقادهایی که از دیوان بین المللی لاهه درخصوص بی اعتنایی به رسیدگی به شکایت از اسرائیل به عمل آمده است، خانم فاتو بن سودا، دادستان این دیوان گفت که ابتداء باید شکایت رسمی از اسرائیل صورت بگیرد و تاکید کرد که کشور فلسطین هنوز به عنوان کشور کامل در سازمان ملل پذیرفته نشده بلکه مقام «دولت ناظر» در سازمان ملل را دارد که در پاییز سال 2009 به آن داده شده است (گاردین، 29 اوت 2014).

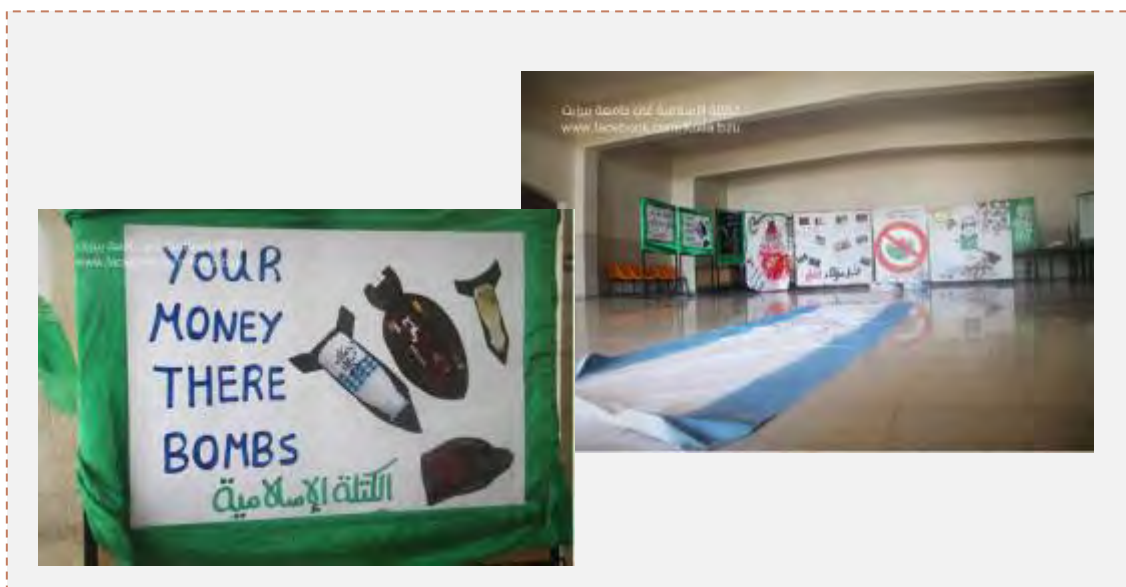
تلاش فلسطینیان برای محاکمه اسرائیلی هایی که تابعیت کشورهای دیگر را نیز دارند

■ ریاض المالکی، وزیر امور خارجه دولت وحدت ملی فلسطینی، در پیامی به دبیرکل سازمان ملل متحد و نمایندگان کشورهای دیگر در این سازمان گفت «کسانی درجنگ اخیر غزه همکار اسرائیل بوده اند که تابعیت برخی از کشورهای دیگر را نیز دارند و آنها سربازانی هستند که داوطلبانه در ارتش اسرائیل خدمت کرده و مرتکب جنایت جنگی علیه ملت فلسطین شده اند». وی خواهان انجام تحقیق از سوی دولت ها درمورد این دسته از اتباع خود و کشاندن این افراد به میز محاکمه شد («وفا»، 27 اوت 2014).

تحریم کالاهای اسرائیلی

■ در سراسر کرانه باختری تلاشها و فراخوان هایی که با حمایت دولت فلسطینی برای ممنوعیت و تحریم استفاده از کالاها و انواع محصولات و نوشیدنی ها و خوراکی های ساخت اسرائیل صورت می گیرد ادامه یافته است و فلسطینی ها تشویق میشوند که یا کالای محلی یا وارداتی را بر کالای اسرائیلی ترجیح دهند («الحیات الجدیده»، اول سپتامبر 2014).

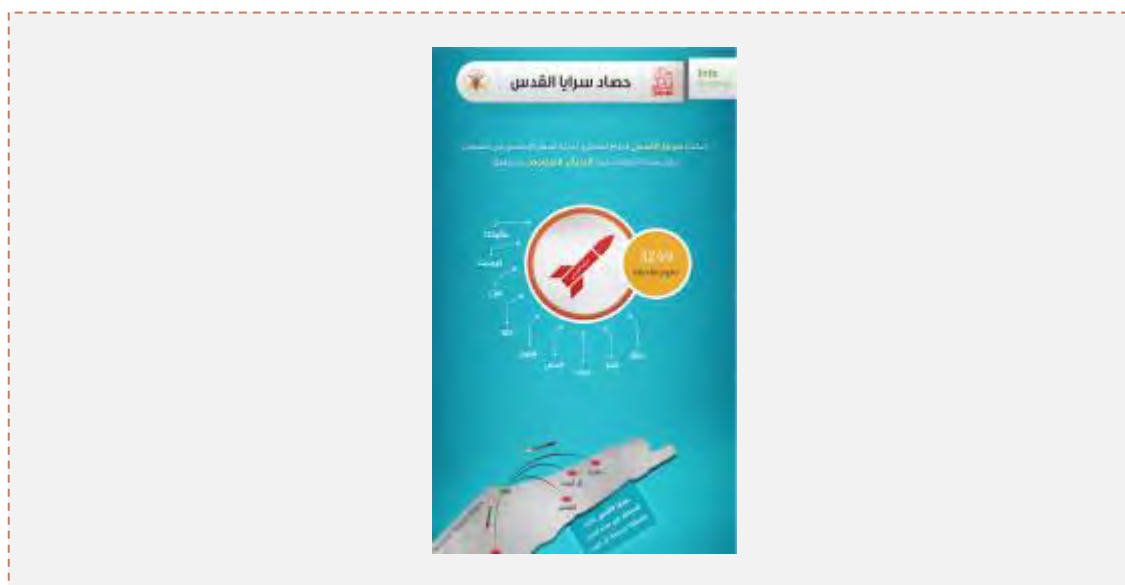
■ در شهر حبرون، الخلیل، تجمعی از سوی زنان برای تشویق تحریم کالاهای اسرائیلی برگزار شد. این زنان به مغازه های شهر سر زده و صاحبان محل های کسب و کار را به پیوستن به این کارزار فراخواندند («القدس»، 31 اوت 2014). در 25 اوت 2014 نیز نمایشگاهی با عنوان «تحریم از سوی مقاومت» برای تحریم کالاهای اسرائیلی برگزار شد (صفحه فیسبوک جبهه متحد اسلامی دانشگاه بیرزیت، 25 اوت 2014).

نمایشگاهی برای تحریم کالاهای اسرائیلی در دانشگاه بیرزیت

ادعای «پیروزی» را نهادینه می کنند

■ وبسایت یگانهای القدس، شاخه نظامی سازمان جهاد اسلامی فلسطین در گزارشی به تاریخ 29 اوت 2014، آنچه را که «فهرست دستاوردهای این سازمان و مقاومت» از عملیات نظامی اخیر نامید، «تشریح» کرد تا ادعای دروغین «پیروزی» بر اسرائیل را نهادینه کند. در این بیانیه به این موارد اذعان شده است: 3249 حمله راکتی به اسرائیل، کشتن 30 سرباز اسرائیلی و سیزده حمله دیگر که به زخمی شدن 90 سرباز دیگر منجر شده است. شاخه نظامی حماس اعلام کرده است که فهرست «دستاوردهایش» از عملیات اخیر را بعدا اعلام خواهد کرد («فلسطین الآن»، 30 اوت 2014).

جزئیات «دستاوردها و پیروزی های حماس و مقاومت بر اسرائیل» از دیدگاه حماس و حامیان آنها ای (2014)